

Izhaja

vsak četrtek (po potrebi tudi večkrat) z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošljajo uredništvu lista »Mir«, Velikovec, Koroško.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankirani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev.

Velja

za celo leto K 20.—
» pol leta » 11.—
» četrt » » 6.—
» 1 mesec » 2.—

za inozemstvo primeroma več.
Naročnina se plačuje vnaprej.

Za oglasila se plačuje po 50 v, med besedilom po 1 K za 1 cm² vsakokrat, minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 80 v, za parte, zahvale in izjave po 1 K za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 30 v za besedo; debelo tiskano 60 v vsakokrat; minimum 5 K.

Za izvestilo pri upravištvu 3 K posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov: Upravištvu lista »Mir«, Prevalje, Koroško.

Leto XXXIX.

Prevalje, 2. septembra 1920.

Št. 48

Morebiti da, morebiti ne?

Najboljši gospodar je oni, kateri vse naprej premisli, vse predpripravi, predvidi. V politiki je ravno tako. Ako bi bili avstrijski ministri leta 1914. vse dobro pretehtali, bi ne bilo prišlo do vojne. Pa bi tudi ne imeli Jugoslavije. Iz tega ozira je predpripravila tedaj usoda narodov in postavila v istem letu na avstrijske ministrske stolce ljudi, kateri, — no, katere podomače imenujemo osle.

Mnogi si mislijo, da more plebiscitna komisija v Celovcu odločevati, kakor ji je milo in drago. Iz tega nerazumevanja izvirajo vse one tožbe, češ, da naši zastopniki popuščajo in da zmagujejo Nemci. Temu pa ni tako. Marsikatera važne plebiscitne zadeve je določila že mirovna konferenca v Parizu in glede teh določb plebiscitna komisija v Celovcu nima več svobodne roke, temveč se mora ravnati po sklepni o tem, se ustanovljeni v sentgermainski mirovni pogodbi.

Točka 50. sentgermainske mirovne pogodbe določa tudi, da se ima iz obeh con popolnoma odtegniti vojaštvo ter nadomestiti s policijo (orožništvom), ki se izbere iz domačega prebivalstva. Plebiscitna komisija v Celovcu, ki je pravzaprav samo izvrševalni organ mirovne konference, enako kakor na primer občinski odbor izvršuje sklepe občinskega sveta, ne more več sklepati o tem, se bode li vojaštvo v coni A in B umaknilo ali ne, ampak samo o tem, kdaj in kako.

Ker leze od vseh vetrov v našo cono A razno nemškutarstvo dvomljive preteklosti, dvomljive pristojnosti in črne vesti, še ni gotovo, umaknemo li zares naše vojaštvo, kajti pravica do samoobrambe in obrambe našega prebivalstva je prva dolžnost naše vlade. Na vsak način pa naj naše ljudstvo v coni A računa s tem, da umakne v smislu mirovne pogodbe Jugoslavija vse vojaštvo iz plebiscitnega ozemlja. Ono pa naj v tem nikakor ne vidi omahljivosti ali poraza naših delegatov pri plebiscitni komisiji ali pa celo kakšno nemško

zmago. Nikdo naj se radi tega ne boji za svoje življenje in za svoj imetek, kajti naša finančna straža in predvsem naše orožništvo ostane in bo skrbelo za red. Če se bodo vojaške čete umaknile za Karavanke, se bo pomnožilo naše orožništvo v takem obsegu, da se našim ljudem ni bati prav ničesar ne od nemških hujskačev in tudi ne morda od katerega tretjega. Našega orožništva in naše uprave ne premakne več iz Koroške nikdo.

Torej: mirno kri, trezen preudarek in zmago- nosno zavest. Še par tednov in nemčurji so — bili.

Za koga boš ajnrukal, koroški fant?

Tako pravi modrijan Švaba:

Pri nas v Avstriji je vojaščina odpravljena in ako glasujete za Avstrijo, koroški Slovenci, vam nikoli ne bo treba puške nositi. V Jugoslaviji pa kar mrgoli vojakov in sirota kmečki fant se boš leta valjal po kosarnah, grizel črni komis in na fronto boš moral za kralja Petra. Pa to je samo eden iz navadnih bavbavov, s katerimi streljajo celovski Švabe čez demarkacijsko črto sedaj, ko so morali oddati vse kanone Italijanom ali pa jih prodali Madžarom in Čehom, da si morejo kupiti jugoslovanskega kraha.

Vsaka medalja ima dve strani. To je čisto res. Nekateri fantje bodo morali v Jugoslaviji ajnrukati. Seveda v veliko manjšem številu kakor v stari Avstriji in za razmeroma kratek čas. Tega nam prav nič ni treba tajiti. Pa oglejmo si tudi drugo.

Nemška Avstrija vzdržuje sedaj nekaj čez 30.000 mož vojaštva. Po mirovni pogodbi sme vzdrževati Avstrija to število, dejansko pa jih mora, ker ima sicer revolucijo na vratu. V tej vojski služijo po pretežni večini ljudje, ki so se odvadili dela in ki se jim hoče polenuhariti do smrti. Njih nesrečnejši rojaki, ki so morali sleči vojaško suknjo, se trumoma selijo v južno Ameriko,

v deželo krokodilov in malarije. Zato sedaj Avstriji ni težko dobiti teh 30.000 ljudi.

Drugače pa se bo stvar zasukala, ko bo po nekaterih letih v civilnem življenju mikal in vabil lepši zaslužek in zmernejše cene življenjskih potrebščin. Tedaj se bo tudi Nemška Avstrija militarizirala in tedaj bo zopet ajnrukal, kogar se bo vojaškim oblastem zljubilo vzeti. In Švabi bodo že poskrbeli, da bodo naši krepki in zdravi fantje ajnrukali namesto Lofen- in Mölltolarjev.

Pa Avstrija se s 30.000 vojaki ne bo zadovoljila dolgo. Mirovne pogodbe so kakor bajte iz slabe malte. Vsako leto odpade en kos, zdaj tu, zdaj tam in nepredvidno življenje ustvarja čisto nove razmere. Prej ali slej se bo morala Avstrija pridružiti Nemčiji, ker sama nikakor ne bo mogla živeti. Nemci pa imajo samo eno željo, eno samo misel: vpostaviti staro vojaško državo in se pripraviti za maščevanje. Morda pretečejo tri, štiri, pet let in zopet bo vpeljana stara in najbrž še hujša vojaščina, kakor je bila pred vojno.

Nemško državo vlada socijalna demokracija ter veliki finančni in industrijalni kapital, to je židje, ki imajo tam največje banke in pa tovarne. Ti židje odločajo in bodo odločali, kdo in za kako dolgo bo treba delati vojaško tlako. Ti židje si želijo nove vojne in ti židje jo bodo napovedali, kakor hitro bo njih blagajnam kazalo. Za te žide bo šel avstrijski in nemški vojak na fronto in za nje bo moral prelivati kri.

Svet še ni dozorel tako, da bi mogla država izhajati brez vojakov. Pridejo vsak hip trenotki, ko se more država zanesti samo na svoje vojaštvo. Ono je porok, da se ohrani mir in red ter sigurnost na zunaj. Ako hočemo, da nas bodo pustili Italijani, Madžari in Bolgari in Rumuni na miru, se nas morajo bati, to je, moramo imeti vojake-junake. Ves svet priznava, da ima Jugoslavija najizbornejše vojaštvo in vsak, ki odsluži pri nas ta razmeroma kratki čas pri vojaki, si lahko šteje v čast, biti jugoslovanski vojak.

Podlistek.

Ksaver Meško:

[4

Izza črnih časov v rajni Avstriji.

Že poprej nekoč sva se zaradi tega denarja, poslanega baje Srbom, sprla s sosedom Serajnikom, tastom sosedu protestanta, zato je bil seveda moj strupen nasprotnik, dasi sem mu storil v prejšnjih letih marsikako uslugo in dobroto. Očital mi je, da slovenski duhovniki zalagamo Srbe z denarjem, sicer se ne bi mogli vojskovati zoper nas. — „Povejte mi, Serajnik, le eno: Kako pa moremo v sedanjih časih spraviti denar na Srbsko?“ — „Po Dravi ste ga pošiljali v plehnatih cevéh.“ — „A tako? Tedaj ga že smo — tako velika umetnost bi bila to, kakor je velika vaša neumnost.“

Tudi z našimi učitelji, ki so bili sicer vedno taktini proti meni, vsaj v osebnem občevanju, za hrbtom so kajpada rovarili, sem imel svoječasno zaradi te zbirke opravka. Poziv, naj nabiramo in pošljemo kar v Ljubljano, je prišel iz Celovca, a ne od škofijstva, menda od g. prelata Ehrlicha med tednom. Tako v cerkvi darovanja za prihodnjo nedeljo nisem mogel oznaniti. Pa sem rekel, kakor večkrat o takih priložnostih, otrokom v šoli, naj povedo doma, da bo v nedeljo darovanje v ta in ta namen. Ko pridem prihodnjo uro v šolo, se začudim, kaj da stojte vsi trije učitelji pred šolo, ko so bili sicer navadno že vsak v svojem razredu. Prispem do njih, pozdravimo se, pa začne nadučitelj, da me mora v neki neprijetni zadevi prositi pojasnila. V šoli da sem uganjal politiko — nemški učitelji je namreč nikoli niso! — ker sem nabiral za Srbe. In mi je vendar znano, kako napete da so razmere med Srbi in med nami. Seveda sem mu kratko in jasno po-

vedal, da mu prvič nisem dolžan odgovarjati za svoja dejanja, ker sem župnik v fari in samo kot tak učitelj verouka, ne kak plačan katehet, torej mu ne podrejen, drugič pa, da nisem nabiral za Srbe, ampak za „Balkanski rdeči križ“. Res sem to — in samo to, nič drugega — naznanil otrokom v šoli, naj povedo doma, kakor sem jim naznanil že večkrat tudi kako drugo darovanje, če je bilo nujno.

Šele pozneje sem izvedel, da so me čakali namenoma in dogovorjeno vsi trije. Z namenom namreč, da bi bila podučitelja prič zoper mene, če bi se iz ljubezni do Srbov kako zaletel in zagovoril. Morda si bodo izbrali drugi pot za tak eksperiment koga drugega, ne mene . . .

Zdaj sem videl, da so res tudi to malenkostno in nedolžno zadevo zanesli v Beljak. Kako so jo napihnil in našarili, vedi Bog. Vsekako je g. ritmojster izpraševal zelo resno dalje:

„Šel pa je denar vendar na Balkan?“

„Mislim, da že, če ga ni kdo prej vtaknil v žep. Prispel pa je za „Balkanski rdeči križ“ tudi naš „Rdeči križ“, torej visokooficiozen urad.“

„Ni res. Mi smo pošiljali Bolgarom.“

„V listih smo brali drugače.“

„Pardon“, se je vmešal g. nadporočnik, „to je bilo menda v turško-balkanski vojni leta 1912, ne sedaj?“

„Seveda ne sedaj.“

„Da, tedaj“ — je važno pripovedoval ritmojster, ki je menda s tem hotel zabrisati vpliv opazke nadporočnikove in svojo blamažo, in je kakor kaka ženska slabega okusa stresal naveske na debeli zlati zapestnici, da so glasno cingljali — „tedaj sem bil v Pragi. Pa pride v hotel, kjer sem večerjal, češki vsenčiliščnik prosjačit za „Balkanski rdeči križ“, seveda v . . . vrgel.“

„Če ga res si, v Pragi?“ sem podvomil v mislih.

„Komu pa ste poslali nabrani denar?“

„Upravi „Slovenca“ v Ljubljano.“

„Aha, das ist Hribars Blatt! Der muß natürlich überall dabei sein“ — je menil sovražno —

„aha, to je Hribarjev list. Ta (Hribar) mora biti seveda pri vsaki stvari.“

„Ne, gospod ritmojster, to je naš katoliški list.“

„Ali je to resnica?“ se je obrnil proti detektivu s tistim malo duhovitim obrazom.

„Resnica. Hribarjev list je „Slov. Narod.“

„Tako? Pa bodi! Zbiral pa bi denar lahko za kaj pametnejšega, ne za Srbe.“

„Tudi mogoče, gospod ritmojster.“ —

„Zelo pogostoma zahajate v mesto?“

„Po enkrat, dvakrat na teden. Kam pa naj grem, ko je mesto tik pred nami!“

„Kateri dan navadno greste noter?“

„Večinoma ob petkih popoldne.“

„Das stimmt — se vjema. A zakaj ob petkih?“

„Dopoldne imam tri ure šolo. Ni to najlažje delo pri nas tukaj na Zili. Tako popoldne nisem posebno pripraven za duševen posel in se malo izprehodim.“

„Kaj delate v mestu?“

„Navadno grem na pošto.“

„Stimmt — se vjema. Kaj na pošti?“

„Oddam osebno, če imam kaj važnega, denar ali priporočena pisma.“

„Dobro.“

„Listal je po aktih, ki jih je imel na mizi pred seboj.“

„Ali vam je kaj znano o ponočnih signalih?“

„Nič.“

Pogledal me je bistro in presunljivo.

„Dobro.“

Ne preostane torej nič, ko enostavna izbira: Služiti našemu kralju, ki ljubi svoj narod in ki se je sam boril na strani priprostega vojaka v strelnih jarkih ter delil z njim žejo in glad, ali pa služiti dunajskim in berlinskim židom, ki vas bodo psovali z „Gesindel“, vas nazivali „Kanonenfütter“ ter luštno pili šampanjca s pijanimi ženskami, medtem ko bo vojak stal v ognju na straži in mislil v strahu na ženo in svoje otroke.

Nikdo in najmanj naš kralj misli v Jugoslaviji na vojsko. Mi Jugoslovani smo se zedinili, do tujih narodov nam pa nič ni. Jugoslaviji ne grozi za nedogledne čase nobena vojna, medtem ko Nemci premišljujejo samo o tem, kako bi se čimprej osvetili Francozom in Angležem. Seveda bodo zopet kruto tepeni.

Kdor hoče nesti svojo kožo za judovsko pohlepnost na bojišče, ta naj glasuje za Nemško Avstrijo. Spoznanje bo že prišlo, pa tedaj bo že prepozno.

Koroški Slovenci brez duhovnikov.

Ko bereš ta napis, si najbrž misliš: ta je pa zlagana, saj imamo po vseh farah svoje domače dušne pastirje; edino lanskega majnika so jih nemški folksverovci pregnali, zdaj pa Slovenci nikjer niso brez duhovnikov. Toda, ali si pozabil, da je ziljska dolina in beljaška okolica že pri Nemški Avstriji — in tam so mnoge župnije že brez slovenskega duhovnika. V Mariji na Zili, kjer so folksverovci pregnali župnika in pisatelja, gospoda Meška, je zdaj nemški duhovnik, ki ne zna besedice slovensko. Kaj naj počnejo slovenski verniki, če bi radi k spovedi! Še na smrtni postelji jim nemški duhovnik ne more biti v tolažbo.

V Ziljski dolini so pregnali več duhovnikov, tako, da so zdaj že štiri župnije brez duhovnikov: Brdo, Borlje, Goriče in Blače. Za župnijo Brdo je prošil sosedni provizor v Melvičah, Slovenec g. Lovro Božič, — nemška koroška vlada je zabilježila, da župnije ni dobil, ker je Slovenec, in še sooskrbovati mu te slovenske fare ne pustijo, ampak so jo izročili v oskrbo nemški duhovščini v Šmohoru. Za Borlje je prošil g. župnik Katnik. Pred leti je zaradi bolezni vstopil v začasni pokoj, zdaj pa je ozdravel in ker vidi, kako krvavo je slovenski duhovnik na Zili potreben, se je hotel žrtvovati za svoje rojake. Gospod Katnik nikdar ni politično deloval, noben nemčur ni mogel trditi o njem, da bi bil kdaj „hujskal“. On je sam ziljski rojak, torej prav dobesedno domačin; a čujte, kaj je rekel vsemogočni „Landesverweser“ Lemiš: „Pare ne dobi, ker je politično nezanesljiv.“ In socialdemokratski „kolega“ Lemišev Neutzler, ki že, odkar je iz šole, ni bil več v cerkvi, mu je pritrdil, ker v blaženi nemški Koroški predlaga župnike liberalni socialistični „deželni predsednik“. In tako morajo biti slovenski Ziljani še nadalje brez duhovnika. V Gorjah pa je že dalj časa nemški duhovnik, ki zna menda dobro laško in francosko — a slovensko, kar bi moral, ne zna. Ljudje pa umirajo brez spovedi!

V očigled teh dejstev pa si upajo nemški listi in agitatorji trditi, da je v Jugoslaviji vera v nevarnosti, da naj verni Slovenci vsi glasujejo za Nemško Avstrijo, ker le v Nemški Avstriji bodo ohranili svojo sveto vero. Ali vidite, kako satanske so te laži. Pod tistimi folksverovci, ki so lansko leto oskrnjali in okradli naše cerkve, ki so streljali na križe in pili ukradeno vino iz mašnih kelihov, pod temi bo vaša vera bolj varna kakor pa pod duhovniki, ki znajo vaš jezik, so vaši rojaki in skrbe za vaše dušne potrebe! Kdo se ne zgraža nad takšnim zlodejstvom hinavstvom?

Vi pomilujete svoje brate in sestre na Zili, ki morajo živeti in umirati brez slovenskega dušnega pastirja in ste veseli, da imate redno božjo službo v domačem jeziku, da se lahko v vseh zadevah pogovorite s svojim duhovnikom, ga vprašate za svet, mu potožite svoje težave, ga dobite v slučaju bolezni v hišo, kjer bolnika pripravi na smrt itd. — za vse to ste vi hvaležni. Čutili ste lanskega majnika, kako žalostno in težko je biti brez duhovnika. A lansko leto ste bili brez slovenskega dušnega pastirja, komaj tri tedne in že to se vam je zdelo strašno dolgo. Zdaj pa poslušajte nemški načrt!

Če bi ljudje v coni A glasovali za Nemško Avstrijo, bi morali najprej zapustiti slovenski duhovniki svoje fare in farane. Prihruili bi zopet zloglasni folksverovci, ne imenuje jih ljudstvo zastonj „folksravbarji“. Najprvo bi planili na farovže — kakor lani — in gorje duhovniku, ki bi ga dobili v pest! Pokradli bi zopet vse, kar so si duhovniki še lansko leto rešili; do smrti bi jih pobili. Pa ne samo ravbarske tolpe bi nastopile proti vašim duhovnikom, tudi nemška vlada bi pomagala, jih poglala čez mejo. Tako so ponovno pisale „Freie Stimmen“

in pa „Klagenfurter Zeitung“, da bodo morali v slučaju, da zmagajo pri glasovanju Nemci, slovenski duhovniki zapustiti tako svoje fare in iti iz dežele. Ker so Nemci seveda trdno prepričani, da bodo vsi verni Slovenci glasovali za Nemško Avstrijo, je nemško društvo „Priesterbund“ že razdelilo vse slovenske fare med nemške duhovnike. V Pliberk bi prišel nemški dekan in en nemški kaplan, torej za 30 Nemcev, ki v cerkev hodijo, kar dva duhovnika, in za tritisoč in sedemsto Slovencev pa bi skušali dobiti enega kaplana, ki bi nekoliko znal slovensko. Za duše in vaše zveličanje jim nič ni, da bodo le ponemčevali, to je glavno. Ako bodo Slovenci umirali brez spovedi, ako ne bodo slišali več slovenske pridige, ako se otroci v šoli ne bodo niti slovenskega očenaša učili, ako niti za Velikonoč ne boste mogli opraviti sv. spovedi, kaj to Nemce briga, da je le v cerkvi tudi vse nemško. Pliberški folksverovci gotovo ne bodo hodili vsak teden k spovedi, čeravno bi bili tega zelo potrebni!

Spoznajte zdaj, za kaj gre pri plebiscitu: Ako glasujete za Nemško Avstrijo, glasujete zoper svojo vero in zoper svoje zveličanje. Marikateri verni Korošec, ki čišla svojo vero nad vse, je še bolj nagnjen na nemško stran — premislite, da si boste na smrtno uro želeli slovenskega duhovnika, ki vas bo razumel in vas znal v domači slovenski besedi potolažiti.

Usoda Slovencev v Zili in grožnje nemških listov vam jasno kažejo, kakšna verska zapuščena vam preti, ako glasujete za Nemško Avstrijo!

Gospodarsko stanje Nemške Avstrije.

Da dobimo vpogled v nemško-avstrijske denarne in gospodarske razmere, priobčujemo govor nemškega poslanca Kraftha, ki ga je imel prigodom zborovanja „velikonemške ljudske stranke“ v Gradcu dne 4. avgusta t. l., in sicer v hotelu „Wilder Mann“ ob velikanski udeležbi. On pravi:

„Malo pred polomom, ko je že cesarjev manifest izšel in se se že začele ustanovljati narodne skupščine, skoro še nihče, razven morebiti Čehov, ni predvidel prihajajočega razpada. Sam cesar Karel rekel je še meseca oktobra 1918 nekemu poslancu, ki ga je obiskal: »Stvar bo postala seveda neugodna. Imel bom namesto dose-danjih dveh od sedaj naprej kar osem ministrskih predsednikov.« Kmalu potem seveda ni imel nobenega več. Ko so se potem ustanovile dedne države, videlo se je šele, kaj se je raztrgalo in kakšne čudne, deloma popolnoma življenja nezmožne stvore se je napravilo. Deloma so ti stvori nemogoči radi narodnostnega nasprotja — glej Češkoslovaško — deloma, ker manjka političke skušnje in modrosti — glej Poljsko — deloma, ker so gospodarsko nemogoča ali skoro nemogoča — glej Nemškoavstrijsko.“

G. Kraft govori potem o potrebi priključitve Nemške Avstrije k Nemčiji in konstatira, da se je dolg stare Avstrije povečal dnevno za 1 milijon kron, to pa pri vseh investicijah in sicer dobri upravi in izvrstni justici. Potem pravi o dotičnih razmerah v sedanji Avstriji: „Naša nova država je imela nekoliko mesecev po svojem začetku, torej meseca marca 1919, papirnatega denarja v prometu za okoli 5 milijard, vojnega dolga okoli 18 do 20 milijard, tečaj krome pa je bil v Curihu 18%. Ako zazremo od vseh drugih dolgov, katere nam je st. germainski mir naprtil, je vojni dolg ostal danes nespremenjen, promet s papirnatim denarjem, torej dolg banki, pa je narastel na 17½ milijard. V inozemstvu smo se poleg tega zadolžili za živila za celih 120 milijonov dolarjev (najbrž še za več), kar bi bilo, če vzamemo današnji tečaj = 160 K za 1 dolar, okoli 20 milijard kron. Vsak dan naraste torej naš državni dolg za približno 60 milijonov kron. (V stari Avstriji za 1 milijon.) Gotovo pa smo vzeli ta znesek še mnogo premajhen, toda ker v Avstriji nimamo davčnih izvestij, kakor tudi ne izvesti o državnem dolgu, moramo računati zelo aproksimativno. Naš dolg torej tako ogromno narašča, pri tem pa propadajo naša mesta ter sploh vse naše gospodarstvo. Državnofinancijska rešitev te stiske z davki in oddajami je nemogoča. Vrsta novih davkov skupaj s prvim obrokom premoženjske oddaje bo leta 1921. prinesla tri — če dobro gre — štiri milijarde, deficit pa bo — malo računamo — znašal 16 milijard (in sicer brez inozemskega kredita, če istega sploh dobimo). Potrošarina, ki še tudi ostane, more prinesiti še nekoliko sto milijonov. S tem pa je tudi precej že končano, ker eventualne druge prihodke morajo dobiti dežele, okraji in občine, ki se nahajajo tik pred polomom.“

Ako porabimo inozemske kredite v septembru, je vprašanje, kako bo država mogla dalje gospo-

dariti. Največji deficit nam prinaša državna aprovizacija in državni obrati. Oboje pa več ali manj radi propadanja naše valute.

Da vrednost našega denarja tako propada, je krivo v glavnem to, da moremo doma pridelati samo eno tretjino živčnih potrebščin in — drugič nasilno gospodarstvo, koje ovira vzbujenje in razcvitanje obrtne, industrijske in poljedelske produkcije. Naša plačilna bilanca je nasproti inozemstvu pasivna in bo še bolj zaradi oviranja uvoza in izvoza, koja branita, da bi se izrabil privatni kredit in se mogle dobiti sirovine.

K temu pride še to, da nam je od stare države ostal velikanski upravni aparat in veliko pomanjkanje delavcev. Državnih uradnikov je ostalo približno 250.000 — občinskih, deželnih, bančnih itd. uradnikov ne bo mnogo manj, tako, da vse skupaj z njihovimi obojeli lahko računamo na 1 milijon. Ako od ostalih 5 milijonov odštejemo še 60% za starčke, otroke do 16 leta in žene, ki ne delajo, tedaj še ostaneta okrogla 2 milijona delazmožnih mož in žena. Od teh moramo zopet odšteti duševne delavce, trgovce, gostilničarje, voznike itd., potem ostane za ročno delo pri poljedelstvu, industriji in obrtniji mogoče samo še 1 milijon delavskih moči.

Temu vsemu se pridružuje še pomanjkanje premoga. Ta država v svoji sedanji obliki pač ni zmožna življenja in ako naj bi ostala živa, moralo bi se mnogo ljudi izseliti ali pa bi se morala oblika gospodarstva popolnoma premeniti.

Pred mano leži poročilo nekega antantnega poslanika na svojo vlado. To poročilo tudi vsebuje najtežje bojzani za tisti čas, ko bo nam kredit za živila potekel in priporočila akcijo za saniranje valute in enotno gospodarsko okrožje s sosednimi državami. Pri tem pa poročilo samo priznava, da nobena nasledstvenih držav do sedaj še ni držala kompenzacijske pogodbe, ravno, ker je bila Avstrija najslabši plačnik z najrevnejšim denarjem. Gospodarska federacija bilo bi res sredstvo, s katerim bi se nam dalo pomagati, ko bi le v nasledstvenih državah bilo za to dobre volje. Pa razen Ogrski ne pade na um niti Češkoslovaški, niti Jugoslaviji z nami gospodarsko zvezati se. O Poljski sedaj niti ni govoriti, ogrsko nadvlado in njen vpliv na izgubo prijateljstva z balkanskimi državami pa smo že dovolj spoznali.

Reparacijski komisiji se bo bržčas težko posrečilo nasledstvene države pridobiti za to, da bi dopustile z nami relativen prost promet. Ta bi nam mogel koristiti, toda le tedaj, če Čehi v dotično pogodbo ne postavijo člena, ki bi nam pretel s takojšno odpovedjo in zaprtjem meje, če bi se nam zahotelo dalje prodati stvari, ki smo jih od njih kupili. Federacija je pač torej iz političnih in iz gospodarskih razlogov nemogoča.“

G. Kraft priporoča in utemeljuje nato priključitev Avstrije k Nemčiji kot edino sredstvo, da se reši prva. Za prehodno dobo pa priporoča delo, pridnost in varčnost. Zakon o varstvu stanovanj se ne sme raztezati tudi na ljudi s precej visokimi dohodki. Ideje socializma naj se upoštevajo v toliko, da se zatirajo izrodki kapitalizma in da pravi delavec dobi polno plačilo za svoje delo. Na koncu izrazuje željo in upanje, da se bi Nemška Avstrija mogla kmalu priključiti Nemčiji.

To torej čujemo iz ust pametnega in treznega Nemca! Kako drugače se to glasi, kakor pa ono, do ogabnosti neumno hvalisanje Avstrije in tamošnjih razmer od strani Schumyjevih plačanih agitatorjev. Zadnji in edini up ostane Avstriji torej le še združitev z Nemčijo. Toda tudi ta up ostane za dogledno dobo samo up. Antanta gleda namreč s pazljivim očesom, kaj delajo njeni največji neprijatelji. Torej v doglednem času je združitev pač izključena. Pa recimo da poznejši rod avstrijskih Nemcev kedaj vendar le doseže združitev z Nemčijo. Kaj bi dosegli s tem? Zopetni in še hujši militarizem in sodelovanje v neizogibni „revanšni“ vojski z vsemi njenimi strašnimi posledicami, ki jo bo Nemčija napovedala antanti. In mi Korošci, oziroma naši sinovi, naj takrat zopet krvavimo? Bog ve zakaj!?

Politični pregled.

Naša država.

Občinske volitve v Srbiji so imele po vesti „Politike“ sledeči uspeh: radikalci so dobili 594 občin, demokrati 574, nadstrankarji 150, poljedelci 68, komunisti 37, liberalci 35, sporazumno 32, republikanci 2 občini. — Ministrski svet je v seji dne 26. avgusta sklenil, da se uprava belgrajske občine ne prepusti komunistom, ker niso položili predpisane prisege. Vršile se bodo nove volitve. Demokrati in radikalci se že pogovarjajo o medsebojnem sporazumu pri novih volitvah. Belgrajski župan bi postal radikalec Marjanović. Kakor znano, je bila udeležba pri občinskih volitvah v Bel-

gradu slaba. — Listi poročajo, da je minister dr. Korošec vsled silnih naporov že pred dalj časom obolel na hudi srčni hibi. Vkljub temu je svojo službo vršil dalje. Zadnje dni ga je pa nova bolezen vrgla na bolniško posteljo. Dr. Korošec leži sedaj v Belgradu težko bolan in se ne more udeleževati političnega življenja in delovanja. S tem spravljajo v zvezo vesti o njegovem odstopu. — Narodno predstavništvo se snide dne 31. avgusta. Upajo, da bo volilni zakon za konstituantno v nekaterih dneh sprejet. — General Krsto Smiljanić je prevzel komando čet v Albaniji. — Volitve za konstituantno bodo razpisane, kakor poročajo listi, za 28. novembra tega leta. Takrat pa bomo tudi že koroški Slovenci volili poslance v Beograd.

Poljsko-ruska vojska.

Poljska je premagala za enkrat boljševeke. Zapadno od Mlawe se boljševeki razgovarjajo z generalom Sikorskim o kapitulaciji. Te čete štejejo okoli 50.000 mož. V vzhodni Galiciji so boljševeki zapustili Stryj, Stanislav in Kolomejo. Boljševiki bežijo v neredu in mečejo puške v stran. Dosedaj je ujetih 70.000 mož. Nemško mejo je prekorčilo 20.000 boljševekov, vsi so bili razoroženi. V Ukrajini so ukrajinski puntarji nagnali boljševeke do Odese. Kmetje jih pobijajo, ker so hudo rekvirirali. General Wrangel se je spojil z donskimi in kubanskimi kozaki. S tem je narejena enotna fronta od Gdanskega (Danzig) do Kaspijskega morja. Na Kaspijskem morju so boljševeki pred begom potopili vse brodovje. Wrangel je ujel 6000 sovjetskih vojakov, zaplenil 34 topov in 100 strojnih pušk. Zakaj so boljševeki podlegli? Baje se nahaja v njihovi vojski veliko število carskih generalov in oficirjev. Prišli so v konflikt z mednarodno boljševeško politiko. Ljudstvo je sito vojske in išče mir in srečo. — Severno poljsko krilo pod zapovedništvom generala Hallerja prodira proti vzhodu. 26. avgusta je zavzel Grodno. V njegove roke je prišel bogat plen in mnogo ujetnikov. Kamenjev bo zapustil London, ker je Lloyd Georges v Luzernu odkrito pristopil na stran Francoske in Poljske. Ker zapusti Kamenjev London, se to more smatrati kot začetek ruskega napada na angleško kraljestvo na daljnem vzhodu. — Ruski boljševeki vezbajo rezerve, ki štejejo baje 4 do 5 milijonov.

Antanta.

Millerand, Lloyd Georges in Giolitti se bodo sestali med 10. in 15. septembrom. Zveza je močna, pravijo, in bo zaprečila zle namere sovjeta na Poljsko.

Dnevne vesti.

Velikovec. V nedeljo, dne 5. septembra, priredijo Nemci tukaj „Kärntnertag“.

Pomiloščenje. Naš prestolonaslednik Aleksander je pomilostil o priliki bivanja med vdanim narodom v Sloveniji veliko obsojencev, ki so se pregrešili zoper državni in družabni red.

Drobiž po 5, 10 in 25 par, to je po 20, 40 vinarjev in 1 K dobimo v kratkem. Nakovanega bo drobiža za 30 milijonov dinarjev.

Judeževi groši. Velikovec. „Mir“ je očital lesnemu trgovcu Pollascheggu, da je podkupljen nemški agitator. Ker pa se je nekako vznemirjal, ko je to bral, mu pa povemo, da je dobil 21. marca 1920 iz Mostiča od „A. A. L. Brückl“ 2000 K za nemško agitacijo. Mislili smo, da dela Pollaschegg iz samega idealizma za Nemško Avstrijo, sedaj pa vidimo, da smo se korenito zmotili in da „hladnokrvno“ računa. — Sv. Stefan pri Velikovcu. Gospod Zepej Glantschnig, vi delate za Nemško Avstrijo, ker ste plačani. Kakor kaže „A. A. L. Brückl, Kassa“, ste dobili 1. aprila 1920 5000 K „foršusa“ in 29. aprila ste zopet dobili 5000 K „foršusa“. In na dekado (deset dni) ste dobivali na Mostiču 250 K in 275 K. Mislili smo, da tak mož kot je Zepej Glantschnig, dela iz samega navdušenja za spužano avstrijsko republiko, sedaj pa vemo, da ste za to mastno plačani. Koliko pa so Judeževi groši vredni, to boste videli na dan glasovanja.

„Das goldene Jugoslawien“, tako pravijo „Landsmannschaft“, „Freie Stimmen“, „Kärnt. Tagblatt“ in kar je še takih listov v Celovcu, naši državi ter jo zasmehujejo, da ničesar nimamo. V Berlinu pa, kjer žive bolj poštene Nemci kakor pa na Koroškem, o nas čisto drugače sodijo.

Dunaj, 26. avgusta. „Berliner Tageblatt“ prinaša v uvodnem članku dopis svojega balkanskega poročevalca Teodorja Berkesa iz Beograda. V članku se izčrpno in objektivno popisuje finančno stanje Jugoslavije, ki se smatra za zelo ugodno, ker je letošnja žetev vredna 30 milijard dinarjev, dočim kroži samo 3 milijarde papirnatega denarja ter znaša celokupni državni dolg komaj 4 milijarde. Dopis končuje z besedami: Naravno bogastvo Jugoslavije je preveliko, da bi ne moglo vzdržati vseh sunkov desorganizacije, ki je nastala po vojni in kljub vzhodnemu laisser faire — laisser aller (po naše: pustiti stvari svoj tek). Še vedno je bila boljša slaba letina za bolno denarnico, kakor pa papirni čudeži, s katerimi nakrmi zapadna financa svojo kobilo do smrti. Vidite, tako mi stojimo in s tem bomo tudi zmagali, ker smo gospodarsko močnejši! „Freie Stimmen“, „Kärntner Tagblatt“, idita se v Berlin učiti, da bosta vedela, kakšna je naša država!

„Südmarko“, to zloglasno nemško bojno društvo poznamo že iz časov pred vojsko. Kupovala je naše slovenske hiše, zidala je nemške šole med nami, podpirala nemške obrtnike in jih naseljevala. Tudi sedaj ne miruje. Za plebiscit je nabrala 1 milijon 300.000 kron. Denar bodo razsipali. Mi pa ne maramo Judeževih grošev, mi nočemo prodati svoje zemlje in svojih otrok požrešnemu Nemcu. Fuj izdajice slovenske krvi!

Nemška agitacija. Poznamo jih, kako se znajo lagati! Med drugimi so najeli in plačali tudi berače, ki hodijo od hiše do hiše in pravijo, da so iz Štajerske, da tam doli ni jesti, zato pa so prišli na Koroško, kjer je dosti. Ti berači, ki tako govorijo, so od Nemcev najeti in podmazani! Seveda imajo na Štajerskem še več jesti kakor pri nas na Koroškem. — Drugi agitatorji se izdajajo kot „štajerske župane“, ki hodijo okoli in kupujejo to in ono ter pravijo, kako je doli slabo. Seveda so tudi ti podkupljeni od Nemcev. To niso nobeni župani, ampak navadni nemški plačani agitatorji. Dopisniki pa nam bodo še o drugih načinih nemške agitacije poročali!

Planinski koledar. Izdaja in urejuje Fr. Kocbek, nadučitelj v Gornjem Gradu, načelnik Savinjske podružnice SPD., VI. letnik. — Na splošno željo planincev se je goriimenovani odločil, izdati za leto 1921 ta priljubljeni in vsled vojske ustavljeni koledar. Ker so sedaj tiskovni stroški jako visoki, je neobhodno potrebno, da izdajatelj ve prilično število odjemalcev tega koledarja, zato so vsi turisti in interesenti naprošeni, da ta koledar naroče vže vnaprej pisмено pri izdajatelju v Gornjem Gradu. Ker je SPD. prevzelo vse nemške kočje, bodo iste v koledarju tudi natančno opisane. — Obenem se prosí vse interesente, ki nameravajo v tej izdaji inserirati, da se tozadevno obneje takoj na goriimenovanega, ker se inserate ne bo posebej nabiralo. — V imenik gostiln se uvrstijo samo iste, ki pošljejo podatke o množini sob in postelj ter naročijo obenem tudi koledar. R.

Zgodovina učí. Leta 955 je nemški cesar Oton Veliki premagal divje, roparske Mažare in jih pregnal v širne puste, ki v njih še danes živijo. Da bo njegova velika država vselej pred mažarskimi napadi varna, združil je ves svet od Donave pri Dunaju in Lincu do Jadranskega morja in Zagreba in pa preko italijanske Verone in Nemškega Gradca v eno samo veliko deželo, ki ji je bilo ime „Koroško“. Morda pa hočejo Nemci, ko vpijejo Koroška Korošcem, stisniti vse te prostrane dežele z Italijani, Furlani, Slovenci, Hrvatí in Nemci pod svoj mali klubok?

Zgodovina učí. Koroška je bila, kakor vse dežele od 11. stoletja do Napoleonovih časov, razdeljena na mnogo majhnih grofij in cerkvenih veleposesti. To so bile vsaka zase male državnice, po-

polnoma neodvisne od koroškega vojvode in njegovih sodnikov in uradnikov. Grofje goriški, sponheimski, vovbrski, trušenjski in še mnogi drugi, nadalje škofije krška, saleburška, brik-senška, freisinška in bamberška in vsi koroški samostani, vsi so sodili in delili pravice svojim koroškim kmetom na lastno pest, ne pa v imenu koroškega vojvode. In trgovec, ki je vozil svoje blago po Koroškem, je moral skoro vsako uro vožnje plačevati carino vsakemu teh gospodov po vrsti. Oblast koroških vojvod pa je bila tako zelo skrčena, da se je raztezala skoro edino v ozkem pasu zemlje od Celovca proti Ljubelju. Ta velika raztrganost današnje koroške dežele je trajala, dokler ni prišel Napoleon, ki je vsem onim številnim gospodom njih predpravice nad koroškim kmetom odvzel in jih spravil pod oblast deželnih gospodov.

Dopisi.

Velikovški okraj.

v Libeliče. Kar zamore hujskanje pri inače dobrem, pa nevednem ljudstvu doseči, videli smo na nekaterih prebivalcih potoške okolice v tednu po Veliki gospojnici. V torek je prišla komisija za plebiscitne meje; takrat se pripelje na vas okoli dvajset fantov in možev, katere ves svet nemčurje imenuje, kateri si pa sami „koroški Slovenci“ pravijo. Komisija v Libeličah ni obstala in vrnila so se prepevajoče domov. V sredo se pripelje pliberška komisija. Zopet prihitijo, pa priženo s seboj dve deklici, ki so avtomobil z venci iz dobovega listja venčali. Med temi ceremonijami so vpili „hoch“ in „mi smo koroški Slovenci“. Bili so večinoma napiti; zatorej je bil ta prizor vpričo tujih častnikov zopern. Človek bi se bil razjokal. Večina nemčurjev ne zna nemški, vsi so pa Slovenci in ti se za nemštvo bolj navdušujejo, kakor Nemci v Labudu sami. Kaj so si le mislili gospodje?! Anglež je ponosen, da je Anglež in naj stanuje v kateremkoli kotu sveta, ravno tako Francoz in Lah. Tukaj pa vpije koroški Slovenec „hoch“ in pleta vence iz dobovih listov! Tretji dan prihitijo zopet na vas, ker je angleški major po nekaj k občini prišel. Pa so ga zamudili. Večina teh fantov je malo in neredno šolo obiskovalo. Ne čita in ne posluša nič dobrega, zato napravlja take komedije, katerim se svet posmehuje. Nemci jih navidezno hvalijo, ker delajo njim v korist, kakor mi našega vaškega siroteja „mašinovca“ hvalimo, da rajši „mašin“ goni. V resnici se pa v srcu posmehujejo in si mislijo: „Der dumme Windische!“

v Pliberk. (Sejm). Na Krekovem trgu že naznanja „tržno znamenje“ bližajoči se sejm. Vse kaže, da bo dobro obiskan. Kmete opozarjamo, da se naj ne puste ogoljufati od nemških trgovcev z ničvrednim nemško-avstrijskim denarjem.

v Iz pliberške okolice nam poročajo, da hočejo nemški agitatorji razviti svoje moči. Uspeha ne bodo imeli dosti. Našincem svetujemo, da imajo za te izdajalce naše slovenske koroške domovine pripravljeno palico za durmi in pokažejo tem podkupljenim Judežem vrata! Čuje se, da narodni odpadnik Derbuch, bivši učitelj na Šmarjeti, ki se je dosti časa hlinil jugoslovanski upravi, sedaj jemlje svojo „fosungo“ na Krekovem trgu — za številko vsak ve! In s temi denarci agitira in dirja kot zblaznel okoli s svojim kolesom. Če Vam le ne bo — sape zmanjkalo gospod Terbuch? In tisti „visoki“ in „lepi“ gospod (to hoče namreč biti) od Humca je tudi začel zopet kazati svoje nemčurske rožičke.

v Libeliče. Na Paternuževo žegnanje so nas obiskali dobški in žvabeški fantje. Niso mogli razumeti, da tiči v Potočah in okolici toliko nemčurstva, še več pa neumnosti. Nemčurski fantje so vpili: „Mi smo koroški Slovenci!“ Zavedni fantje so rekli: „Če ste Slovenci, pa pojdite k nam!“ Štajerski, primorski, kranjski fantje so združeni v Sloveniji, samo koroški Slovenec v Potočah bi rad bil Nемеc. „Veliko smo hodili po svetu, pa takšnih ribanov še nismo našli, tudi na Koroškem jih ni!“ so rekli fantje iz Doba.

Mariborska eskomptna banka

Glavni trg št. 141 podružnica Velikovec glavni trg št. 141

Telefon št. 7 (interurban). — Račun pošt. ček. urada SHS v Ljubljani št. 11.695.

Centrala Maribor.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju; dovoljuje vsakovrstne kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Podružnica izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Daje pojasnila vsak čas brezplačno. Blagajna je odprta od 1/2 9. do 12. ure in od 15. do 16. ure (3. do 4. ure popoldne).

Podružnica Murska Sobota.

Izvršuje nakazila v tu- in inozemstvo. Kupuje in prodaja devize, valute in vrednostne papirje ter eskomptira trgovske menice; akreditivi na vsa tu- in inozemska mesta.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Borovljah.

Delniška glavnica: 50.000.000 K.

Rezervni zaklad: 45.000.000 K.

Dovoljuje vsakovrstne kredite po najugodnejših pogojih.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice:

Celje, Celovec, Gorica, Maribor, Split, Sarajevo, Trst in Ptuj.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.
Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.
Daje pojasnila vsak čas brezplačno.

v Šmarjeta nad Pliberkom. (Griža). Pri zelo mnogih hišah razsaja pri nas griža. Mnogo žrtev je že zahtevala ta nalezljiva bolezen. Samo pri pd. Košu je tekom enega tedna umrlo za grižo pet oseb. Vrlemu posestniku-Slovencu izrekamo naše odkrito sožalje!

Šmarjeta nad Pliberkom. Huda griža je zahtevala tudi iz naše Marijine družbe dve zvesti in vzgledni članici. Kar zaporedoma smo položili pri Sv. Marjeti k zadnjemu počitku Marjeto Kos pd. Kosovo in Heleno Krof pd. Osrbanovo. Težko bomo vaju pogrešali! Na svidenje pri naši nebeški Materi!

v Libeliče. Za Kancijanova dva v Potočah, za Pepija in za njegovo sestro Naniko je ime nemčur prelepo. Pepi se je naučil pri tukajšnjem slovenskem pevskem društvu prepevati. Bil je še v nedeljo poprej s svojim hlapcem v družbi slovenskih fantov. Med tednom je pa bil vodja vseh nemčurjev, ki se je posebno divje obnašal. Nanika se je ves čas udeleževala slovenskih vesellic, bila 25. julija na shodu v Velikovcu, teden na vrh pa na sokolski slavnosti v Slov. Gradcu. Na Paternuževo je pa v sredini nemčurjev tako grdo jecljala, kakor samo ona zna. „Slovenski vojaki so pa bili dobri Nanki!“ so se ji smejali naši fantje, ki poznajo vse njene skrivnosti.

v Suha. Za občno Libeliče so si izbrali Nemci moža, o katerem so mislili, da je nemčur, kot zastopnika v glasovalno komisijo. Mož pa je odklonil to mesto z besedami: „Moji stariši so bili Slovenci in so s Slovenci volili! Tudi jaz sem Slovenec in hočem s Slovenci glasovati. Ne sprejemem tega mesta.“ Ta odgovor je napravil velik vtis v okolici. To je mož!

Boroveljski okraj.

b Vetrinj. Redki so dopisi iz Vetrinja, ali vsled tega naj se nikar ne misli, da spimo. Naši nemčurji razobešajo starokopitne barve, kričijo in tulijo kot grešnik pred smrtjo. Mi se zavedamo resnega časa, zato delamo, smo organizirani! Nič nas ne plaši, če se Nemci in nemčurji, ki so bolj nemški kot Nemci sami, tolažijo s tem, ker imajo tu večino, da bodo zmagali. Vemo, da ako bilo še petdeset takih „Viktringov“, bi bila še vedno naša zmaga. Tako ne bo, kot so se nekateri hvalili v nedeljo v Celovcu, da „Viktring ist deutsch und wird deutsch bleiben“, ker Bog ne plačuje vsako soboto, ampak kadar plača... Veseli nas, da bodo tudi naši glasovi, ki niso tako redki kot si naši „prijatelji“ mislijo, pripomogli k čim veličastnejši zmagi. Ob priliki nekega izleta ljubljanskih bratov smo čuli znamenito pesem, ki nam vedno zveni krog srca: „Ustajmo bračo, sada je čas!“ To naj si zapomni vsak Korošec, Slovenec in vsak Jugoslovan.

b Zeluče. Spomina je vredno, da sta dobila Matevž in Neža Žnidar te dni že svojega trinajstega potomca. Dvanajst jih še živi, vsi zdravi in krepki, 11 pobov in ena deklica. Ko je trinajsti zagledal luč sveta, je bila potrebna tudi zdravniška pomoč. Prišel je dr. Tobiš iz Rožeka in je računal skromno 400 jugoslovanskih kron, to je 1000 namškoavstrijskih kron. Kam le takele gospodje toliko denarja spravijo? Vsa čast roditeljem tako številnega naraščaja! Bog daj zdravje materi Čapičenci! Ne bo še Slavija propadla...

b Bilčovs. (Kdo izziva?) 22. t. m. je bil v Bilčovsu semenj. Bolj pozno zvečer se je vračala domov družba Bistričanov. V gostilni si še niso upali delati nemira, četudi si jim že na obrazu bral in na njihovem vedenju spoznal, kako jih nekaj srbi. Ko pa so šli proti domu, so začeli kričati, izzivati in hajlati. Gotovo so bili sami Nemci? Ne, sami Slovenci, ki pa so še toliko zaostali v kulturi, da še niso spoznali, da je odpadništvo največja nečast in sramota. Kaj si neki antantina komisija misli o takih ljudeh? Spoštovanja gotovo ne morejo imeti pred njimi. Vpili so: „Vse je naše, hajli!“ O, mogočni pa so ti gospodje! Kakšna čast za Bilčovs, da so nas obiskali! Vs' t' konc', kdo bi biv pa to žinjov! Da bi pokazali svojo mogočnost, so s svojim vpitjem mnoge zbudili iz spanja, ki so se že podali k počitku. Ko so šli skozi Kajzaze, jim je neki naš fant hotel izkazati dolžno čast in jih je pozdravil z „Živijo“. Pa glej ga spaka, niso je hoteli te

časti in fant jo je dobil po glavi. Kajti ko so videli, da je sam, so bili tudi korajžni. Halo, hajlovci, zdaj vam pa svetujemo, tecite hitro v Borovlje h komisiji in nas zatožite, da smo vas izzivali. Vemo namreč dobro, da ste prišli zato sem, da bi izzvali kak prepir. Tudi komisija mora slednjič spoznati, da so nemčurji na Koroškem tisti, ki delajo prepir in nemire.

b Sveče. Izginil je iz Sveč g. Jože Feinig, edini duhoven na Koroškem, ki je izdal in prodal svoj narod za Judežev srebričke, zatajil svoj materni jezik in s tem svojo staro, dobro mater in se vdinjal našemu zakletemu sovražniku. Ali more najti tak človek še kedaj miru na svetu, miru pred svojo vestjo? Ali sme še enkrat v svojo lepo domovino, kjer joka za njim njegova ljubeča mamica, kjer mu je tekla zibelka, a katera ga pa ne mara več, ker jo je zatajil in prodal. Ne, Ti zgubljeni sin, prepozno je, zakrivil si preveč, tvoj narod te ne pozna več, te zaničuje!

b Bistrica. V zadnji „Freie Stimmen“ in v „Kärntner Tagblattu“ spraval se je neki dopisnik tudi nad mojo osebo ter pokazal svojo onemoglost v polnem sijaju. Vidi se, da je tem ljudem vseeno, ali pišejo resnico ali laž. Pravi med drugim, da nimamo glasovalne pravice, da smo „landfremd“ in da je treba pomesti z nami. Bilo bi preveč časti za take cunje, se opravičevati, a v informacijo naše javnosti pa povem, da sem jaz tukaj rojen, da imam v pasu A glasovalno pravico, preje za pet, zdaj za tri osebe in da sem jaz davno prej trpel za naš narod, nego se je oni smrkavec rodil in nemško znal. „Landfremd“ pa so pri nas „Freie Stimmen“ in njih dopisniki, kajti kdor je naš, ne piše v oslovske trompete. Pometli pa bomo mi s to golaznijo tako temeljito, da ne bo ne duha ne sluha za temi izdajalci. A cona je naša, B pride na vrsto! Tukaj ne pomaga nobena žavba! Horvat.

b Od Vrbskega jezera. Nemci so dobili dovoljenje, da vozijo s parnikom tudi na našo stran. Porabili so takoj priliko in nabili pri nas svoje nemške „fahrplane“. Seveda so ti „fahrplani“, ki so za nas nekaj nenaravnega, takoj izginili. Nemci so se temu čudili, a poskušali so še drugič in tretjič. Ker pa nimajo papirja odveč, so že jenjali. Tako je prav, ali slovenski vozni red ali pa nič; saj nas sami učijo, ko rabijo v cono B samo nemške. Dobil se pa je možak, ki mu je žal po teh nemških plakatih, tako, da bi bil kmalu skočil iz kože — od jeze! Mož dobiva nemške natakarije iz cone B, natakarije pa naše nemčurke, in ti nahrulijo vsakega gosta v „blazeni“ nemščini. Baj je zaveden Čeh! Zapomnili si ga bomo!

Lastnik in izdajatelj: Gregor Einspieler, prošt v Tinjah.
Odgovorni urednik: Otmar Mihálek.
Tisk tiskarne Družbe sv. Mohorja v Prevaljah.

Kuharica ki se razume tudi na gospodinjstvo, išče službe k pošteni, krščanski družini, najraje v župnišče. Naslov pove upravništvo „Mira“.

Primešaj krmi Mastin!

V zmislu odloka deželne vlade za Kranjsko v Ljubljani z dne 18. julija 1899, št. 10.595, ki mi ga je mestni magistrat ljubljanski izporečil dne 28. julija 1899, št. 25.255, smejo dietetično sredstvo Mastin, redilni prašek za prašiče in za vsako živino, lekarnarji, trgovci, drogistji in kramarji prosto prodajati. Mastin je kot prosti obrtni predmet oglašen. V Ljubljani, dne 3. avgusta 1900, mag. opr. št. 28.561. — Ako Mastina v lekarnah in trgovinah ne dobite, ga naročite po pošti. 5 zavojev Mastina stane K 30:50 in se jih pošlje poštne prosto na dom.

Mazilo zoper garje (naftol-mazilo) uniči pri ljudeh garje, lišaj, srbečico, kožne bolezni in izpuščaje; pri živini uniči garje. Lonček tega mazila velja po pošti K 12:50.

Lekarnar Trnkoci

v Ljubljani (Slovenija) zraven rotovža.

V zalogi

Družbe sv. Mohorja na Prevaljah

je izšla knjiga:

Sket-Podboj:

Slov. Sprach- und Übungsbuch

8. Auflage.

Cena vez. 40 K.

Svarilo.

Svarim vsakogar, da brez moje vednosti na moje ime nikomur nič ne posojuje ali pa kaj proda ali kupi, ker v takih slučajih ne prevzamem nobene obveznosti ali plačila. Le dogovori z mojim osebnim dovoljenjem so veljavni.

Prevalje, 31. avgusta 1920.

Lovro Mačič,
mizarski mojster.

Ženitna ponudba.

Kmetijski fant, star 38 let, ki ima 22.000 kron gotovine, se želi oženiti z dekletom ali vdovo na malo posestvo. Naslov pove upravništvo lista „Mir“, Prevalje.

Več pridnih, zanesljivih

delavcev

sprejme takoj proti dobri plači

Koroška gospodarska družba
Sinčavas.

Štampilje vseh vrst in

iz medi za
pečate pečatni vosek
dobavlja najhitreje in
najceneje

Ludovik Šef, Maribor

Prešernova ulica 1.

Tovarniška zaloga papirja in specialna
trgovina pisarniških potrebščin.

Brz oяви: Papiršef Maribor.

Andulka Slaninova

Kulterer Filip

živinozdravnik

poročena

Velikovec 14. avg. 1920 Brno

Vzgojišče za deklice (internat)

v „Narodni šoli“ v št. Rupertu pri Velikovcu

se priporoča p. n. slovenskim starišem. Sprójmejo se deklice, ki hočejo obiskovati gimnazijo, učiteljšče ali meščansko šolo v Velikovcu, ljudskošolske učenke, ki hočejo obiskovati javno petrazredno dekliško šolo v „Narodni šoli“ in večje, šoli odrasle deklice, ki želijo obiskovati gospodinjstvo šolo v „Narodni šoli“. Začetek novega šolskega leta se bo pravočasno naznanil, na gospodinjstvo šoli se pa začne zimski tečaj dne 1. novembra 1920. Nadaljna pojasnila dajejo šolske sestre v „Narodni šoli“ v št. Rupertu pri Velikovcu.